

**IK STERF NOG
LIEVER
ALS EEN HOND**

KITTY JOHANSEN

Schrijver: Kitty Johansen
Coverontwerp: Kitty Johansen
ISBN: 9789402182651
© Kitty Johansen

VOORWOORD.

Niets in het leven is zeker...
Alleen de dood is zeker...
Het leven wordt omarmd...
De dood wordt gevreesd...
De dood lijkt het ergste dat er bestaat...
Een chirurg vecht voor een leven...
Dierbaren smeken voor genezing...
In welke vorm dan ook...
Al moet iemand de rest van het leven
worden gevoerd...
Lepeltje voor lepeltje...
Als een hulpeloos kind...
Ik zie het nóg voor me...
De oude vrouw, half zittend, half
hangend...
Weet niet meer dat ze leeft...
Dat weten alleen diegenen die voor haar
zorgen...
Ik zie de vrouw van 100 jaar...
Huilend in haar nachtjapon...
Waarom brengt niemand mij naar bed...
vraagt ze voor de zevende keer...
terwijl ze al zes keer naar bed is gebracht...
Overdag vloeien de tranen
onophoudelijk...

Excuseert zich...
Moet blij zijn hè?
Het is toch Kerstmis?
Ik mag niet huilen...
Maar ik ben zo verdrietig...
Ze legt haar hoofd op tafel en snikt
vanuit haar tenen...
Ik zie mam's buurman op de gang...
de lieverd...
Verdrietig over de dood van zijn vrouw...
Ik buig naar hem over en leg mijn hand
op zijn tengere schouder...
Ik voel het brok in mijn keel als ik zijn
tranen zie...
Ben ik een moordenaar als ik hem in
gedachten een plekje wens...
naast haar in de hemel...?

Januari 2009.

'Mam... Wat klink je gejaagd...' reageerde ik en voelde mijn nekharen overeind gaan staan.

Een koude januari avond. De rust was wedergekeerd, na de drukke feestdagen. Alles weer normaal...

Ik had me net met mijn hondjes op de bank genesteld. Afstandbediening in de aanslag, toen het geluid van de telefoon me dringender voorkwam dan normaal.

Zuchtend was ik overeind gekomen. Na een lange werkdag totaal niet in de mood voor een telefoongesprek.

'Geer, wil jij 'm effe nemen...' probeerde ik tegen beter weten in.

'Ben effe druk...' hoorde ik de stem van mijn man uit zijn kantoor komen.

Ik had niet anders verwacht, maar tóch een béétje de hoop gehad...

Ik drukte op de toets, nadat ik het toestelletje na zeven keer overgaan, van het keukenkastje griste.

Nog vóóordat ik mijn naam kon zeggen, herkende ik meteen haar stem.

'Ik heb jullie niet lastig willen vallen... Jullie zullen het wel druk gehad hebben, maar...'

'Is er iets gebeurd mam...?' vroeg ik met ingehouden adem.

Ze waren allebei al aardig op leeftijd en het gekke is dat je wéét dat er zó maar iets kan gebeuren, maar het onbewust toch wegdrukt. Een leven zonder je ouders wil je gewoon niet over nadenken, terwijl pap tóch al 88 was en mam 84.

'Papa is een dag of 4 geleden gevallen...'

'O mám... En dan bel je nu pas? Mam, je weet toch dat je áltijd kan bellen!!'

Ik besepte meteen dat ik wat aangebrand reageerde, maar meteen daarna bestrafte ik mezelf en besepte ik beschaamd hoe lief het was, dat ze ons niet om elk wissewasje lastig vielen.

Ze waren ook altijd zo kwiek gebleven, tot op latere leeftijd. Ze mankeerden ook nooit iets, zoals je andere mensen altijd hoorde met ziekenhuis verhalen. Je hoorde ze nooit over kwalen. Misschien was er wel eens iets, maar ze vertelden het in ieder geval nooit.

'Heeft ie niks gebroken? Is ie wel thuis? Hij ligt toch niet in het ziekenhuis? O mam, dat kán je toch niet allemaal alleen?'

'Hij is gewoon thuis hoor... Als ie naar het ziekenhuis had gemoeten, had ik het wel eerder laten weten, maar...'

'Heeft ie zich pijn gedaan? Wat is er gebeurd dan?' viel ik haar in de rede.

'Hij ging naar de w.c. en ik hoorde een bonk... Toen ben ik maar gaan kijken. Hij lag languit in de gang...'

'Oooo... en toen? Heb jij 'm overeind moeten helpen?'

'Jaaa... Ik weet nu niet meer hóe, maar ik heb hem weer in bed gekregen...'

'Hoe gaat het nu met hem?' vroeg ik en probeerde zo goed mogelijk haar intonatie op te vangen.

Was ze van streek? Probeerde ze zich goed te houden?

De overtuiging dat er bezorgdheid in haar stem klonk, kwam toen ze verder sprak.

'In principe is er op het eerste gezicht niks met hem aan de hand... Hij 'loopt' gewoon door het huis... Natuurlijk heeft ie een behoorlijke blauwe plek op zijn heup, waar ie op gevallen is, maar verder lichamelijk mankeert ie volgens mij niets...'

'Máááár...? Ik hoor een 'maar' mam...'

'Tja, ik kan het moeilijk benoemen... Hij is anders...'

Haar stem stierf een beetje weg en ik drukte het toestel nog strakker tegen mijn oor, totdat ik haar weer hoorde.

'Hij is... vreemd...'

'Hóe dan mam? Wat is er ánders dan anders?' drong ik aan.

'Ik heb het idee dat als hij t.v. kijkt... Ik weet het niet... Alsof ie niet écht kijkt... Hij lijkt afweziger. Já, dát is het! Hij is afweziger...'

'Mam, ik kom naar jullie toe! Ik wil 'm zien!'

'O, dat zou ik heel fijn vinden...'

Ik wist genoeg wat haar bezorgdheid betrof, alleen niet wat er met hem aan de hand was.

'Tot zo mam,' zei ik nog gauw en verbrak de verbinding.

'Geer ga je mee? Ik ga effe naar mijn ouders...'
zei ik in het loopje langs zijn kantoor en griste mijn jas van de kapstok.

'Naar je óuders? Nú??'

'Ja, mijn vader is 4 dagen geleden gevallen en volgens mijn moeder is ie vreemd...'

Ik greep al naar de autosleutels en hoorde hem uit het kantoor komen. Zonder verder nog iets te zeggen trok ie zijn jas aan en stak zijn hand

uit, zodat ik de sleutels aan hem gaf. Wat ik eigenlijk wel zo prettig vond.

Tien minuten later stak ik de sleutel in het slot en liepen we door de gang de kamer binnen. Hij zat zoals gewoonlijk in zijn gemakkelijke stoel naar de t.v. te kijken, maar keek gelijk op toen we binnenkwamen. Ik gaf mijn moeder een knuffel, toen ze vanuit de keuken aan kwam lopen en zag meteen haar veelbetekenende blik.

Op het eerste gezicht was er niets met hem aan de hand en ook hem gaf ik een knuffel. Er kwam een glimlach op zijn gezicht en het leek een mengeling van blijdschap en verbazing. Het was danook ongebruikelijk, dat we op een avond na een werkdag op bezoek kwamen en besepte dat er daardoor lichte verbazing op zijn gezicht te zien was.

Ik herademde enigszins. Zo op het eerste gezicht leek er niets met hem aan de hand. Ik besloot niets te vragen en ging in de stoel tegenover hem zitten, zodat ik hem onder het kletsen goed in de gaten kon houden.

Terwijl mams voor thee en koffie zorgde, bleef ik mijn vader observeren.

'Was je iets bijzonders aan het kijken pap?' vroeg ik nonchalant en zag hem met zijn hoofd

schudden, terwijl hij de afstandbediening voor hem op de salontafel legde.

Na een minuutje of tien begreep ik wel een beetje wat mijn moeder bedoelde. Hij leek inderdaad afwezig. Het wás ook moeilijk te benoemen. Hij lachte, dat wel, maar net alsof hij eigenlijk zelf niet begreep waaróm hij lachte. Zonder dat hij het in de gaten had, bleef ik hem observeren. Hij leek meer in zichzelf gekeerd. Alsof de omgeving er minder toe deed, terwijl hij anders toch altijd gezellig mee kletste.

Ik wendde me nu specifiek tot hem. Ik móest het van hem zélf horen. Ik wilde niet zo meteen naar huis, zónder precies te weten wat er aan scheelde. Dan zou ik geen rust hebben. 'Ik hoorde van mama dat je gevallen bent pap?' vroeg ik en probeerde zijn aandacht te vangen, door mijn hoofd dichterbij hem toe te buigen.

Hij draaide zijn hoofd niet in mijn richting, maar schudde in een ontkenning, terwijl er een mompelend geluid uit zijn mond kwam.

'Maar je hebt er toch een behoorlijke blauwe plek aan overgehouden begreep ik?'

Langzaam draaide hij zijn hoofd om en keek me aan met opgetrokken wenkbrauwen, maar

draaide daarna meteen zijn hoofd weer terug en frummelde wat aan zijn broek. Iets wat ik hem nog nóóit had zien doen.

Er wás iets met hem. Ik vóelde het... Hij was anders dan anders... Ik kon tot mijn frustratie de vinger er niet opleggen.

'Pap?' probeerde ik weer.

'Zullen we gezellig even een potje Rummikub doen?' wetende dat hij dat altijd zo gezellig vond.

Er kwam een trage glimlach op zijn gezicht, maar bleef naar de salontafel kijken.

Mijn frustratie en bezorgdheid groeide, toen hij verder niet reageerde en ook geen aanstalten maakte om op te staan. Ik keek met gefronste wenkbrauwen van Geer naar mijn moeder, die net aan kwam lopen vanuit de keuken met een theeblad met kopjes.

Ik verplaatste mijn blik weer naar mijn vader, die nog steeds nietsziend voor zich uitstaarde en plotseling viel me iets anders op...

Zijn ene hand frummelde nog steeds aan zijn broek. Het leek of hij zijn riem los wilde maken...

Langzaam ging het kwartje vallen... Hij gebruikte maar één hand... De andere arm lag stil...

Plotseling beseftte ik, dat hij die arm nog niet had bewogen...

En wat ineens óók tot mij doordrong, was dat hij óók nog geen woord gezegd had...

Ooo... mijn god... kermde ik in mezelf.

Er ging ineens van alles door me heen. Hoe moest ik dit brengen? Hoe moest ik hem zeggen dat hij hulp nodig had? Dat hij waarschijnlijk naar het ziekenhuis moest?

Ik wíst dat hij niet weg zou willen... Dat hij verknocht was aan zijn appartement...

Meer dan veertig jaar hadden ze op het platteland gewoond. Het was moeilijk geweest paps en mams ervan te overtuigen dat ze daar weg moesten.

De zorgen om het huis waren aan hem te merken geweest.

Ging het stormen, dan lag hij de hele nacht te waken of er geen pannen van het dak vlogen.

En zo ja... dan had hij er de leeftijd niet meer voor om op het dak te klimmen, alhoewel hij het gedaan zou hebben.

Zelfs op negenenzeventig jarige leeftijd, lag hij bij mij nog onder de trap te behangen.

Onstuitbaar was hij geweest.

We wisten als hij zou stoppen met werken, het gedaan zou zijn met hem. Hij had nooit geweten wat stilzitten was.

Tóch kwam het moment...

Mam wilde dolgraag naar het appartement, dat we samen met ze bezichtigd hadden. Ze had haar ogen uitgekeken, maar pap was terughoudender geweest.

We hebben hem met pijn in ons hart moeten overtuigen, dat het alleen maar makkelijker voor hem zou worden. Géén rondvliegende dakpannen meer. Géén noodgedwongen schilderwerk meer, als hij nog ouder zou worden.

Géén zorgen meer!

Schoorvoetend stemde hij toe. Maar oooo... wat had ik medelijden met hem... Ik voelde zijn radeloosheid... zijn onmacht...

Ik wíst hoe moeilijk het voor hem zou zijn, zijn vertrouwde plek te moeten achterlaten. Ze hadden het ooit samen opgeknapt en in de loop van de jaren, steeds meer hun eigen plekje gemaakt. Alles zag er altijd picobello uit.

In die tijd werd er nog elk voorjaar grote schoonmaak gehouden, zelfs nog toen wij allemaal de deur uit waren.

Kwam je onverwachts langs, dan stond de hele kamer op z'n kop. Muren en plafond werden gewit. Pap als ouderwets huisschilder, zorgde er wel voor, dat er geen rotplekje in en om het huis te zien was. Alles zag er keurig uit.

Een garage werd gebouwd, waar niet alleen de auto in kwam te staan, maar ook een prachtige werkbank, waar hij veel hobbytijd doorbracht. En dat alles, zou hij achter moeten laten...

Ik moest mijn eigen tranen terugdringen, bij het idee hoe hulpeloos hij zich moest voelen. Zéker op het moment dat de verhuizing een feit werd.

Al z'n spullen moesten in verhuisdozen, maar alles wat hij in zijn handen pakte, verplaatste hij alleen maar...

De radeloosheid stond op zijn gezicht te lezen. Hij zag er ook ouder uit, dan ik van hem gewend was. De altijd bezige bij leek verslagen. Er gingen weken voorbij, tot de dag aanbrak dat ze de sleutel van het appartement kregen. Voor de grote verhuizing wilde hij toch éérst nog wat schilderen in hun nieuwe onderkomen, wat me toch iets meer op mijn gemak stelde. Er sprak toch iets van overgave uit.

We hadden bijna dagelijks telefonisch contact, maar lieten ze verder met rust zodat ze zouden kunnen wennen aan de nieuwe situatie.

Tot ik op een dag 's avonds om half acht belde...

Er werd niet opgenomen. Ik vond het zó vreemd! Etenstijd was van oudsher altijd om zes uur gebleven en half acht was dan ook zéker geen tijd dat ze niet thuis zouden zijn. Ze konden wel een verjaardag hebben, maar daar gingen ze nooit eerder naartoe dan om acht uur.

Bezorgd bleef ik bellen. Om tien uur werd er nog steeds niet opgenomen. Zou ik?... Neeee... ze waren oud en wijs genoeg... toch?...

Toch sliep ik onrustig en het eerste wat ik deed toen ik opstond, was bellen. Wéér geen gehoor...

Voor dat moment ging ik over naar de orde van de dag, maar 's middags om vier uur kon ik het niet meer uithouden. Ik pakte de telefoon en na vier keer overgaan, slaakte ik een opgeluchte zucht, toen er eindelijk werd opgenomen.

'Jeetje mam, waar hebben jullie uitgehangen? Ik was écht ongerust!'

'We zijn vannacht in het appartement blijven slapen, dan konden we vandaag gelijk nog wat doen,' klonk het als de normaalste zaak van de wereld...

Pfffff... mijn ongeruste gevoel verdween als sneeuw voor de zon. Er kwam zó'n overweldigend gevoel van opluchting voor in de plaats.

Het was zó'n positief teken aan de wand. Ze begonnen hun nieuwe thuis te accepteren.

Yesssss!!

Tien lange jaren woonden ze er, met heel veel plezier! Paps groeide zelfs, terwijl hij zijn hele leven een panlat was geweest. De rust en ontspanning deden hem zó goed! Er was beneden nog wel een soort schuurbox waar zijn spullen stonden, maar hij kwam er hoegenaamd maar weinig.

Hij bleek toch blij met het relaxte leven in het appartement.

Met burens hadden ze leuk contact en er was geen gezamenlijke barbecue die ze oversloegen. Wat een pak van mijn hart was dat!

Maar op dit moment vreesde ik met alle vrezers... De fijne tijd die ze hier hadden doorgebracht, zou ten einde komen. Ik wíst

het, maar schoof het weg... Ik wilde er niet aan...

Het beeld dat iedere keer op mijn netvlies schoof, stuurde ik machteloos weg. Mam alleen in het appartement...

Ik schudde mijn hoofd... Zover was het toch nog lang niet...? Misschien kon hij wel weer naar huis... Knapte hij weer op... Ik wist toch hoe taai hij was...?

'Hé pap...' hoorde ik mezelf zeggen.

'Misschien is het beter als ik toch maar even de dokter bel...'

Ik zag zijn hoofd in een ontkenning schudden... Weer geen woord...

'Pap... probeer je linkerarm eens op te tillen?'

Ik zag hem moeite doen. Een blik op zijn gezicht alsof dat geen enkele moeite zou zijn. Maar er gebeurde niets...

Ik keek hem met opgetrokken wenkbrauwen aan, maar hij had zijn blik al weer op de salontafel gevestigd en frummelde weer aan zijn broek.

Mam en ik wisselden een blik van verstandhouding. Moest ik het negeren? Afwachten hoe ver hij het zou redden? Achtentachtig was hij... Wát zou hij nog moeten redden?

Ik zag het ineens voor me. De beelden achtervolgden elkaar. Hoe moest hij alleen naar de w.c.? En dan vooral 's nachts? Dit was ook 's nachts gebeurd. Mam had een bonk gehoord en hem in de gang op de grond gevonden, waarna ze hem (hóe wist ze zelf ook niet meer) in d'r eentje weer in bed had kunnen krijgen. Het was me écht een raadsel, hoe ze dát voor elkaar had gekregen. Ze was zelf ook vijfentachtig...

Hij reageerde wel op vragen en ik had het idee dat hij wel begreep wat je zei.

Maar hoe moest mam dit opvangen?

De gedachten tolden door mijn hoofd. Ik voelde me zó machteloos.

Opeens schoot mijn hoofd overeind. Ik hóefde dit niet alleen te beslissen!

Ik pakte de telefoon en belde mijn oudste zus.

In het kort legde ik uit wat er gebeurd was.

Nadat ze na een half uurtje met haar man binnen stond, ging alles plotseling snel...

De huisarts werd gebeld, die tien minuten later ook arriveerde. De vragen die ze aan pap stelde, gingen mijn ene oor in en het andere weer uit. Ik zag hoe ze hem testte en zag haar bedenkelijke gezicht.